

Didysis geradaris

Stasė E. Semėnienė

Visame pasaulyje skurdas, vargas, nepriteklis – kaip koks vijoklis („vargas vagojo, lapais lapojo“) skverbiasi vis gilyn bei platyn beveik po visus kraštus... O geradariai, atsikirdami visais įmanomais būdais, stengiasi skurdą mažinti. Labdaros įstaigos ir organizacijos jiems ateina į pagalbą. Tuo ypač pasižymi JAV. Turėdamos daugybę milijonierių bei milijardierių gauna iš jų ar jų fondų milijonines sumas ligoninėms, mokykloms, universitetams. Filantropai dosniai šelpia ir varguomenę, paliegėlius ir kitus pagalbos reikalingus vargdienius.

Juk mes visi – mirtingi ir tik vieną kartą pereisime per pasaulį. Tad ką tik gera galime padaryti, kokį tik prielankumą galime parodyti savo artimiesiems, privalome tai padaryti tuojau, neatidėti ar neapsileisti, nes tuo pačiu keliu jau daugiau nebeisime. O gerumas yra didžiausioji jėga pasaulyje, skaidriai spindinti dorybė.

Mums gerai pažįstamas (iš jo nuolatinių straipsnių „Drauge“) medicinos daktaras Jonas Adomavičius, žinodamas, jog pasaulyje aukščiausioji išmintis – daryti gera, tai pasirinko savo gyvenimo keliu! Apie jį rašyti ir labai lengva, ir labai sunku. Lengva, nes toji didžioji asmenybė paliko giliausius pėdsakus – savo gerais darbais, savo knygomis, savo tautiečių ne tik rūpestingu gydymu, bet ir doroviniu jų auklėjimu. Sunku, nes jis buvo perdėm kuklus ir gauti iš jo gyvenimo bent kokios medžiagos – bergždžios pastangos. Kur tai matyta, jis vienintelis bostoniškei Lietuvių enciklopedijai žinių apie save padavė vos... kelias eilutes (sic!).

Dr. J. Adomavičius daug metų vedė „Drauge“ „Sveikatos“ skyrių. Kas savaitę jo ilgi – per visą puslapį straipsniai mokė sveikai gyventi, sveikai maitintis, sveikai elgtis. Jis atgrasindavo nuo alkoholizmo, rūkymo, narkotikų. Jis visuomet pabrėždavo, jog pats žmogus yra atsakingas už savo fizinę, o juo labiau – dvasinę sveikatą. 2000 m. „Valstiečių laikraštis“ Lietuvoje išleido jo 12 knygų „Kvieslys sveikaton“ (kiekviena po 420-440 ir daugiau psl., kietais viršeliais, po 14 dol.). Jos buvo išgraibstytos – ištisu tomų nebėra nei Lietuvoje, nei „Drauge“. Jis bendradarbiavo ir Lietuvos kultūros savaitraštyje „Dienovidis“.

Kai skaitome „Drauge“ mirties pranešimus ir matome, kad dauguma lietuvių miršta gerokai per 90 m. ir net per 100, taip ir trenkia mintis: ar jie visi nėra dr. Adomavičiaus auklėtiniai?! Jis nuolat kalbėjo ir per radiją „Margutis“ sveikatos, kultūros, auklėjimo klausimais, skleisdamas sveiką gyvenimo būdą

▲ „Draugo“ gegužinės lankytojai žinojo, kad bus dr. Jonas Adomavičius (dešinėje) ir galima bus pasimatuoti kraujo spaudimą bei gauti sveikatos patarimų. 1999 m.

bei mintis apie mitybą, higienos įgūdžius (nuo 1959 m. parengė daugiau kaip 600 tokių pašnekesių).

J. Adomavičius savo geru darbu, artimo meilės ir dosnumo dėka plačiai žinomas ne tik Amerikoje, bet ir Lietuvoje. Šis filantropas kasmet skirdavo po 1000 dol. Lietuvių operai Chicagoje (pats nepraleisdamas nė vienos jos premjeros); savaitraščiui „Lietuvių balsas“ kasmet duodavo literatūros konkurso premjeroms nuo 2000 iki 5000 dol. Iš Lietuvos atvykusiems menininkams (net visai grupei) kiekvienam išdalindavo po šimtinę. Kūčioms susikvietęs lietuvičius vėl apdovanodavo šimtinėmis.

Savo nepasitenkinimą sprendavo savotišku – tauriu būdu. Sykį viena lietuviška organizacija Metų žmogumi paskelbė ne lietuvi. Jis tuoj „atsikirto“. Pats išrinko Metų žmogumi Joną Dainauską – teisininką, istoriką, bibliografą, publicistą, gerokai per 90 m. perkopusį – „vaikščiojančią enciklopediją“. Ir įteikė jam 1000 dol. premiją, o ne kristolinį daiktą (trofėjų), kaip toji organizacija.

Neturėdamas savų vaikų (buvo nevedęs) jis rūpinosi lietuvišku atžalynu. Buvo vienu stipriausių Amerikos lietuvių vaikų ugdymo draugijos steigėjų (AL-

VUD), išbuvęs ALVUD pirmininku iki savo mirties. Jis įsteigė ALVUD lietuvišką sodybą – šiltą pastogę senyviems žmonėms.

Štai žiupsnelis jo biografinių žinių. Nuo 1932 m. priklausė Korp! Gaja. 1938 m. baigęs VDU Medicinos fakultetą dirbo ten pat – Vidaus ligų klinikoje. 1949 m. Tuebingeno universitete (Vokietija) apgynė doktoratą. Stažavosi Cook apskrities ligoninėje Chicagoje ir ten liko dirbti visam laikui.

Itin jautriai jo vienas paskutinių minčių užrašė Edvardas Šulaitis, aplankęs jį sergantį 95 m. gimtadienio proga. Pasitaikydavo, kad kartais šelpiami žmonės atsilygindavo J. Adomavičiui blogu, bet Lietuvių žurnalistų sąjungos pirmininkui daktaras kilniai atsakė: „Dievas atlygins tiems nedorėliams“.

Dr. J. Adomavičius nei geisdamas, nei to siekdamas pasistatė amžiną paminklą: nerūdijantį, nebyrantį, niekad nenykstantį. Net jau peržengęs 90 m. jis atidžiai stebėjo lietuvišką gyvenimą, dažniausiai pats dalyvaudamas įvairiuose renginiuose ir dosniai remdamas kultūrinius užmojus, jeigu jie tikrai buvo verti paramos. Jis nuolat sielojosi dėl Lietuvos reikalų. Nesuskaičiuojamai daug yra paaukojęs buvusiems partizanams, mokykloms, sergantiems, vargstantiems tėvynėje. Kaip koks krikštatis naujiems ateiviams suteikdavo pirmą pastogę, patarimą, padėdavo įsilieti į gyvenimą naujoje šalyje.

Dr. J. Adomavičius – didis patriotas, idealistas (o juk gyvenimas be idealo yra neužbaigta simfonija!) yra mums visiems pavyzdys siekiant dorybių kupino gyvenimo!